

Tarras Sällfors: ARBETSSTUDIER INOM INDUSTRIEN. Udgivet af Sveriges Industriforbund 1939. 410 S.

Professor Sällfors' Bog er udarbejdet paa Foranledning af det svenske Industriforbund og Ingeniørvidenskabsakademiets Komité for Arbejdsstudier, og man kan gaa ud fra, at den indeholder vor Tids Industris Indstilling overfor Problemer, der tidligere har været stærkt diskuterede i mange Kredse, og det er da interessant først at lægge Mærke til, hvor meget Taylor er kommet paa Afstand og hvor udpræget historisk hans Indsats behandles.

De grundlæggende Kapitler om Arbejdsfysiologi og Træthed sætter Mennesket i Problemets Centrum, og Forfatteren behandler indgaaende Spørgsmaal om unødvendigt Energiforbrug, unødvendig Træthed og for hurtig Opslidning, og man faar et meget fyldigt Referat af Arbejdsfysiologiens Maalemetoder og den store Forskel i Anstrængelse, der er ved mere eller mindre vel tilrettelagt Arbejde samt den praktiske Anvendelse, der mere i Almindelighed faas ved Erfaringernes Udnyttelse. Et mere kendt Eksempel herpaa er Indførelse af den hensigtsmæssige Arbejdsstol.

Derefter behandles Bevægelsesstudierne, saaledes som disse er udviklet ved et Samarbejde mellem Frank Gilbreth, der var Ingeniør, og hans Hustru, der var Psykolog. Man faar en nærmere Redegørelse for de enkelte Arbejdselementer (de saakaldte Therbligs), hvoraf Gilbreth anvendte 17 til i forskellige Kombinationer at beskrive de forskellige Arbejdsprocesser. Bevægelsesstudiet gaar nu ud paa at finde den hensigtsmæssigste Kombination af forskellige Arter af Værktøj. Særlig Interesse har Forfatterens Henvisning til Arbejdsrytmen, der bliver lettest, naar de forskellige Kropsdele kan følge en naturlig Bane, der bestemmes af Længden og Tyngdepunktets Beliggenhed (Pendulloven).

I de følgende Afsnit kommer Forfatteren nærmere ind paa Arbejdsstudiets Tilrettelæggelse, og man mærker da Gang paa Gang, at han ikke har de internationale Kæmpevirksomheder, men mindre skandinaviske Virksomheder i Tankerne, og man forstaar derfor, at det ikke kan være den mest absolutte Nøjagtighed, men derimod den økonomisk mest fordelagtige Nøjagtighed, der haves for Øje. Ud fra dette Grundsynspunkt deles Tidsstudiet i Metodestudium (Oplysning om Arbejdets Art, Arbejdspladsen og Arbejdsmetoden) og den egentlige Tidtagning, og det fremhæves, at det er den første Del, der har størst Interesse. Paa Grundlag af en efter rationelle Principper foretagen Tidtagning er der bedre Basis for en retfærdig Akkordfastsættelse, og det fremhæves som Eksempel paa, hvor paakrævet et saadant Arbejde er, at 40 Fagmænd i Tyskland i et givet Tilfælde skønnede, om Tiden for et bestemt Arbejdes Udførelse, og Resultatet heraf var Tider mellem 22 og 100 Minutter, medens den paa Grundlag af Tidsstudier beregnede Tid var 44 Minutter; man maa give Forfatteren Ret i, at hvor Skønnet er saa stort, bliver der megen Mulighed for Vilkaarlighed fra Værkstedsledelsens Side, og dette kan ikke fremme den almindelige Interesse for Arbejdet.

Bogen slutter med en længere Redegørelse for Arbejdsstudier foretaget ved 28 forskellige Virksomheder i mange forskellige Industriegrene. Af denne Redegørelse faar man foruden mange meget interessante Oplysninger om, hvorledes Tidsstudiet gaar for sig paa Virksomheder, der er stærkt

Tarras Sällfors: ARBETSSTUDIER INOM INDUSTRIEN. Udgivet af Sveriges Industriforbund 1939. 410 S.

Professor Sällfors' Bog er udarbejdet paa Foranledning af det svenske Industriforbund og Ingeniørvidenskabsakademiets Komité for Arbejdsstudier, og man kan gaa ud fra, at den indeholder vor Tids Industris Indstilling overfor Problemer, der tidligere har været stærkt diskuterede i mange Kredse, og det er da interessant først at lægge Mærke til, hvor meget Taylor er kommet paa Afstand og hvor udpræget historisk hans Indsats behandles.

De grundlæggende Kapitler om Arbejdsfysiologi og Træthed sætter Mennesket i Problemets Centrum, og Forfatteren behandler indgaaende Spørgsmaal om unødvendigt Energiforbrug, unødvendig Træthed og for hurtig Opslidning, og man faar et meget fyldigt Referat af Arbejdsfysiologiens Maalemetoder og den store Forskel i Anstrængelse, der er ved mere eller mindre vel tilrettelagt Arbejde samt den praktiske Anvendelse, der mere i Almindelighed faas ved Erfaringernes Udnyttelse. Et mere kendt Eksempel herpaa er Indførelse af den hensigtsmæssige Arbejdsstol.

Derefter behandles Bevægelsesstudierne, saaledes som disse er udviklet ved et Samarbejde mellem Frank Gilbreth, der var Ingeniør, og hans Hustru, der var Psykolog. Man faar en nærmere Redegørelse for de enkelte Arbejdselementer (de saakaldte Therbligs), hvoraf Gilbreth anvendte 17 til i forskellige Kombinationer at beskrive de forskellige Arbejdsprocesser. Bevægelsesstudiet gaar nu ud paa at finde den hensigtsmæssigste Kombination af forskellige Arter af Værktøj. Særlig Interesse har Forfatterens Henvisning til Arbejdsrytmen, der bliver lettest, naar de forskellige Kropsdele kan følge en naturlig Bane, der bestemmes af Længden og Tyngdepunktets Beliggenhed (Pendulloven).

I de følgende Afsnit kommer Forfatteren nærmere ind paa Arbejdsstudiets Tilrettelæggelse, og man mærker da Gang paa Gang, at han ikke har de internationale Kæmpevirksomheder, men mindre skandinaviske Virksomheder i Tankerne, og man forstaar derfor, at det ikke kan være den mest absolutte Nøjagtighed, men derimod den økonomisk mest fordelagtige Nøjagtighed, der haves for Øje. Ud fra dette Grundsynspunkt deles Tidsstudiet i Metodestudium (Oplysning om Arbejdets Art, Arbejdspladsen og Arbejdsmetoden) og den egentlige Tidtagning, og det fremhæves, at det er den første Del, der har størst Interesse. Paa Grundlag af en efter rationelle Principper foretagen Tidtagning er der bedre Basis for en retfærdig Akkordfastsættelse, og det fremhæves som Eksempel paa, hvor paakrævet et saadant Arbejde er, at 40 Fagmænd i Tyskland i et givet Tilfælde skønnede, om Tiden for et bestemt Arbejdes Udførelse, og Resultatet heraf var Tider mellem 22 og 100 Minutter, medens den paa Grundlag af Tidsstudier beregnede Tid var 44 Minutter; man maa give Forfatteren Ret i, at hvor Skønnet er saa stort, bliver der megen Mulighed for Vilkaarlighed fra Værkstedsledelsens Side, og dette kan ikke fremme den almindelige Interesse for Arbejdet.

Bogen slutter med en længere Redegørelse for Arbejdsstudier foretaget ved 28 forskellige Virksomheder i mange forskellige Industriegrene. Af denne Redegørelse faar man foruden mange meget interessante Oplysninger om, hvorledes Tidsstudiet gaar for sig paa Virksomheder, der er stærkt

beslægtet med vore danske, en Følelse af, at Forfatteren i sin Fremstilling af de mere teoretiske Sider af Problemerne har en meget indgaaende Basis i sit Kendskab til de faktiske Forhold.

Professor Sällfors' Bogs store Værdi for økonomisk og specielt drifts-økonomisk interesserede Læsere ligger i dens solide Forankring i Kendskab til de faktiske Forhold i svensk Industri og til den almindelige Teori og Forsøgsvirksomhed foretaget af Arbejdsfysiologer og Ingeniører. Derimod mangler jeg stærkt Forsøg paa en egentlig økonomisk Vurdering; det burde være fremhævet, at den optimale Kombination af Produktionsfaktorer ikke kan være entydig, men maa bestemmes af Relationen mellem Produktionsfaktorernes Priser. Det vilde være af Betydning, hvis Industriens Driftsledere og Ingeniørerne, blandt hvem Bogen vel nok faar sine fleste Læsere, blev gjort opmærksom paa, at de forskellige Prisrelationer gjorde forskellige Grupper af Produktionsproblemer aktuelle, og at Tidsstudier f. Eks. i Tider med megen Arbejdsløshed kan fremhæves for stærkt. Det afgørende Kriterium for, hvilke Problemer det under en given Prissituation vilde have særlig Betydning at faa løst, maa efter min Opfattelse være af økonomisk Karakter, og Professor Sällfors vilde have gjort sin iøvrigt meget interessante Bog endnu værdifuldere ved at fremhæve den økonomiske Maalestok, som de paagældende Virksomheder maa have i et velordnet Regnskabsvæsen.

P. P. Sveistrup.

Eilif W. Paulson: NORSK REGNSKAPSLOVGIVNING. Udgivet af Forretningsøkonomisk Institutt ved Norges Handelshøyskole. H. Aschehoug & Co. 1940. 145 S.

Norge har hidtil savnet en almindelig Lov om Bogføring og Regnskabsvæsen i Næringslivet, og de gældende Bestemmelser har været at finde i Handelsloven, Aktieselskabsloven, Lov om Haandværksnæring, Skatte-loven og andre Love. Docent Poulson har i den foreliggende Bog redegjort for de gældende Bestemmelser paa en saadan Maade, at den almindelige Forretningsvirksomhed derigennem har faaet en klar og letfattelig Vejledning.

Af stor Interesse er Paavisningen af, at de forskellige Love stiller indbyrdes afvigende Krav til den enkelte Virksomheds Regnskabsvæsen, og at de opstillede Krav er lidet tilfredsstillende formuleret. Jeg er saaledes enig med Forfatteren, naar han Side 131 hævder, at enhver Definition af Status som en Opstilling af sande Værdier kun kan føre til Forvirring, saafremt man ikke samtidig i Detailler fastslaar, efter hvilke Synspunkter den sande Værdi af de forskellige Aktiver skal bestemmes. Der foreligger jo i Virkeligheden adskillige Muligheder, som vil føre til hver sine indbyrdes afvigende Resultater.

Det vilde være ønskeligt, om nærværende Bog kunde danne Udgangspunktet for en Drøftelse af, hvilke Krav Statsmagten gennem Lovgivningen bør stille til Virksomhedernes Regnskabsvæsen og at en saadan Drøftelse atter førte til en almindelig Lov om Bogføring og Regnskabsvæsen. En saadan Lov er for øvrigt ikke alene tiltrængt i Norge men ogsaa i Danmark, og det er forøvrigt et Omraade, hvor en fælles skandinavisk Lovgivning vilde kunne være af Betydning.

P. P. Sveistrup.